

Adrian MIHALACHE

*Între Cordelia și Scarlett O'Hara*Răzvan VASILESCU,
Ioana CALOTĂ.

Foto: Florin Eliolan

Pe vremea când Victor Eftimiu scria *Însir' te mărgărite*, era la modă valorificarea feeriei în cheie simbolistă. *Pasărea albastră* a lui Maurice Maeterlinck, cu poezia ei ostentativă și filosofia de grădiniță, corespundea mai bine aerului timpului. Acest gen avea să fie urmat, la noi, de Zaharia Bârsan cu *Trandafirii roșii*. În *Calea Victoriei*, Cezar Petrescu relatează într-un capitol foarte bine scris o premieră la Naționalul bucureștean din anii 1920, când toată „lumea bună” asistă la dramatizarea unui basm transfigurat poetic. Victor Eftimiu a preferat abordarea modernă – ironică și inteligentă – a basmului, ferindu-se atât de poetizarea cu pretenții, cât și de parodierea bazată pe anacronisme și actualizări politice, așa cum făcuse Alecsandri în *Sânziana și Pepelea*. Succesul piesei a fost de lungă durată, eclipsând celelalte creații mai ambițioase ale autorului.

Generația mea, care și-a petrecut tinerețea în contestatarii ani '60, s-a regăsit în personajul rebel al Sorinei, a apreciat imaginea insolită a zmeului ca intelectual dezabuzat, în raport cu banalitatea sălcie a lui Făt-Frumos, dar a respins, în numele contraculturii, versificația facilă și sforăitoare, marcă a produselor Eftimiu. Sorina, fata de împărat care refuză să accepte ideea că libertatea constă doar în posibilitatea de a alege între variante prestabilite de alții (pețitorii, în acest caz), este un personaj care ar fi putut avea anvergura Cordeliei. Inteligența lui Victor Eftimiu agreează însă lejeritatea.

Ada NAVROT, Bogdan VODĂ,
Ion GROSU și Răzvan VASILESCU.

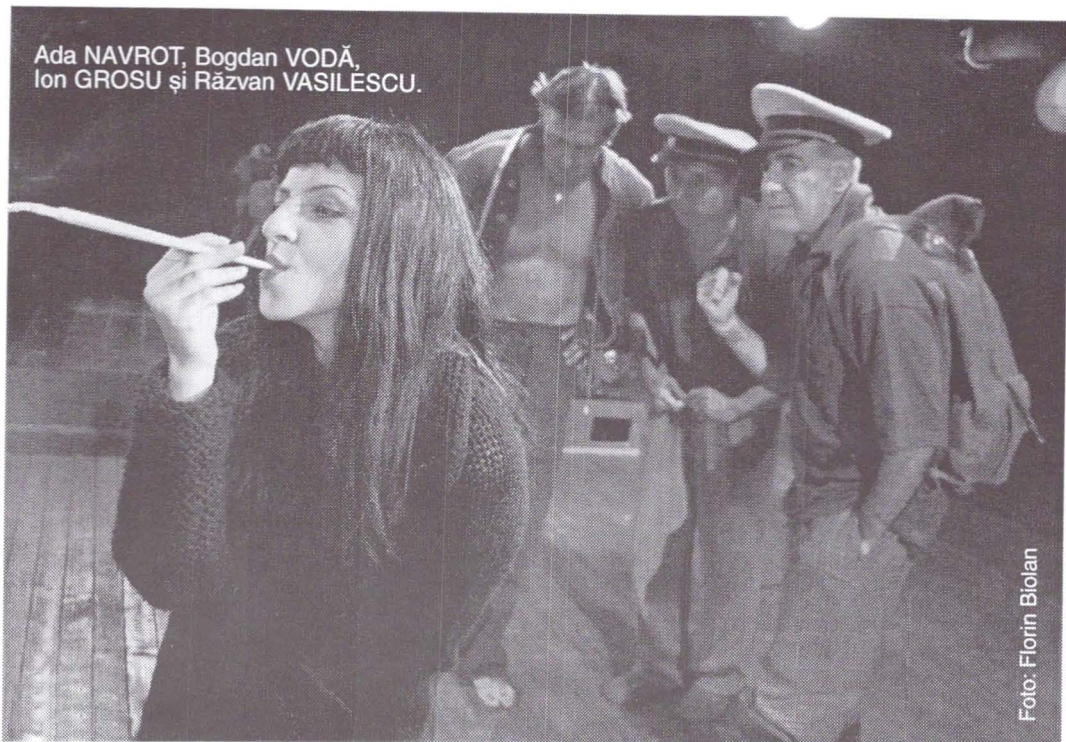

Foto: Florin Bîolan

În loc să o lase să se dezvolte ca personalitate problematizantă, el preferă să facă din ea o năzuroasă încăpățânată, care aleargă după Făt-Frumos, precum Scarlett O'Hara după Ashley Wilkes. Buzdugan, la rândul lui, nu este decât un Rhett Butler, care știe nu numai ce (și pe cine) vrea, dar și ce-i trebuie, cu adevărat, alesei sale. În cele din urmă, cuplurile acceptă că opțiunea secundară este mai realistă și, în cele din urmă, mai sănătoasă. Există în piesă, în stare potențială, elemente care, dezvoltate corespunzător, ar fi putut alcătui o spirituală comedie filosofică. Luate ușor, lucrurile se organizează doar într-o „romantă” dulce-amăruie.

Ambiția lui Alexandru Dabija, împreună cu colectivul Teatrului Nottara, a fost să ofere o versiune adecvată zilelor noastre, în care conținutul, cu accentele sale postmoderne *avant la lettre*, să fie valorificat printr-un discurs scenic *cool*. Ideea de a comprima rolurile, atribuind mai multe aceluiași actor, nu este un expedient, ci o modalitate de a obține interesante efecte de interferență. Nu s-a pus numai problema diferențierii în interpretare, ci și aceea, mai subtilă, de subliniere a consonanțelor. Astfel, Constantin Cotimanis sugerează cu artă corespondențele structurale dintre Alb-Împărat și Moș Toader. Răzvan Vasilescu este un zmeu reflexiv, melancolic, interesant, care păstrează însă și ceva din histrionismul unor pețitori ca Apă-Dulce sau Țară-Bună. Ion Grosu face din Făt-Frumos un june-prim de telenovelă sud-americană, combinându-i cu justete trăsăturile cu cele ale laudăroșilor Ban Pungă sau Voie-Bună. Valeriu Preda arată înrudirea dintre abilitatea unui curtean în felul lui Polonius și șiretenia unui personaj popular ca Păcală. Piatra de încercare pentru actori a fost rostirea versurilor, astfel încât să se păstreze muzicalitatea, eliminându-se, însă, declamația, iar reușita a fost, în această privință, completă.

Ambianța minimalistă a Sălii Studio, recent refăcute, cu spațiul central pardosit cu lemn cald, înconjurat de scaune suple, grațioase, în locul fotoliilor clasice, contribuie din plin la dinamizarea acțiunii și la potențarea ironiei. Recuzita

Emilia DOBRIN și Constantin COTIMANIS.

inventivă, imaginată de Sică Rusescu, combină elemente care subliniază derizoriul (cutiile de carton cu darurile modeste ale peșitorilor) cu altele, spectaculoase, care surprind prin inventivitate *high tech* (scăunelul teleghidat de bagheta vrăjitoarei). Costumele au fost concepute de Anca Marcu în aceeași notă ironică. Corpul masiv, bine lucrat, al lui Bogdan Vodă este pus în valoare astfel încât Buzdugan să exhibe forța, dar și umorul, unui „soldat fanfaron”.

Interpretarea este unitară, spiritul de echipă fiind evident. Emilia Dobrin se prăbușește cu grație, la fiecare contrarietate, în rolul împărătesei și execută vioi ordinele vrăjitoarei, în rolul asistentei acesteia. Luminița Erga este irezistibilă în rolul femeii de la țară, oferindu-ne admirabile momente de comedie, dar nu transpune acest filon și în rolul Ilenei Cosânzenei. Rolul Sorinei este interpretat de Ioana Calotă, care a debutat în forță în *Hora iubirilor* a lui Schnitzler. Ea alege să joace mereu în forță, subliniind nonconformismul personajului, dar neglijează nuanțarea psihologică și marcarea evoluției eroinei.

Spectacolul este dedicat amintirii lui Dan Micu. Nu este un omagiu convențional, deoarece stilul modern și rafinamentul minimalist amintesc de cele mai bune creații ale regretatului regizor.

Teatrul Nottara – Înșir-te mărgărite de Victor Eftimiu. Data reprezentației: 17 noiembrie 2003. Regia: Alexandru Dabija. Decorul: Sică Rusescu. Costumele: Anca Marcu. Distribuția: Ada Navrot (Vrăjitoarea), Emilia Dobrin (Împărăteasa, Floarea-Soarelui, Sura), Luminița Erga (Femeia, Kunda, Ileana Cosânzeana), Ioana Calotă (Sorina), Constantin Cotimanis (Alb-Împărat, Moș Toader), Răzvan Vasilescu / Dani Popescu (Zmeul, Zorilă, Apă-Dulce, Țară-Bună), Ion Grosu (Murgilă, Banul-Pungă, Voie-Bună, Ion-Voievod, Făt-Frumos), Valeriu Preda (Crainicul, Păcală), Bogdan Vodă (Neam-de-Vodă, Banul-Scamă, Buzdugan).